

Sygn. akt VI U 1929/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 września 2015r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Ewa Milczarek

Protokolant – sekretarka K. S.

po rozpoznaniu w dniu 1 września 2015r. w Bydgoszczy

na rozprawie

odwołania: H. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 24 czerwca 2014 r., znak: (...)

w sprawie: H. K.

przeciwko: Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o rentę z tytułu niezdolności do pracy

- 1) zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonej H. K. rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 1 czerwca 2014r. do dnia 30 czerwca 2016r.,
- 2) stwierdza, że organ rentowy ponosi odpowiedzialność za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji,
- 3) zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. na rzecz ubezpieczonej kwotę 180 (sto osiemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego.

Sygn. akt VI U 1929/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 24 czerwca 2014r. (znak: (...)) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B., na podstawie art. 57 i 61 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, odmówił przyznania ubezpieczonej H. K. prawa do dalszej renty z tytułu niezdolności do pracy, tj. od dnia 1 czerwca 2014r. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że Komisja Lekarska ZUS w orzeczeniu z dnia 13 czerwca 2014 r. ustaliła, że ubezpieczona jest zdolna do pracy.

Odwołanie od powyższej decyzji złożyła H. K. i wniosła o jej zmianę poprzez uznanie, że jest ona częściowo niezdolna do pracy od 1 czerwca 2014r. do 31 maja 2016r. oraz o zasądzenie od organu rentowego na rzecz odwołującej kosztów procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu ubezpieczona podniosła, że w dniu 17 lutego 2010r. przeżyła niedokrwienie mózgu skutkujące niedowładem połowicznym prawostronnym. Od tego czasu nie powróciła już do pełni zdrowia. Zdiagnozowano u niej bowiem zaburzenia lękowe przedłużające się na podłożu OUN, rozchwianie

nastroju. Ubezpieczona cierpi także na bezsenność. Jest pod stałą kontrolą neurologiczną i psychiatryczną i, w jej ocenie, wymienione schorzenia wyłączają jej zdolność do podjęcia pracy zarobkowej.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniosł o jego oddalenie i podtrzymał argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji.

Na rozprawie w dniu 1 września 2015r. pełnomocnik ubezpieczonego podtrzymała dotychczasowe stanowisko ubezpieczonego.

Pełnomocnik organu rentowego także wniosł o zmianę zaskarżonej decyzji i przyznanie ubezpieczonej prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy – zgodnie z opinią biegłych.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Ubezpieczona H. K., urodzona (...) z wykształcenia jest technikiem ekonomistą. Pracowała jako sprzedawca, pomoc kuchenna, a od 2003r. – jako kasjer w salonie gier. Od 18 listopada 2013r. do 31 maja 2014r. była uprawniona do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy.

W dniu 6 maja 2014r. ubezpieczona złożyła wniosek o ustalenie prawa do dalszej renty z tytułu niezdolności do pracy. Pozwany organ rentowy poddał ubezpieczoną badaniu przez Lekarza Orzecznika ZUS i Komisję Lekarską ZUS. Lekarz Orzecznik ZUS w orzeczeniu z dnia 23 maja 2014r. uznał, że ubezpieczona jest częściowo niezdolna do pracy do 31 maja 2016r. Na skutek zgłoszenia zarzutu wadliwości powyższego orzeczenia Komisja Lekarska ZUS w orzeczeniu z dnia 13 czerwca 2014 r. ustaliła, że ubezpieczona nie jest niezdolna do pracy. Orzeczenie to stało się podstawą wydania przez organ rentowy w dniu 24 czerwca 2014r. decyzji odmawiającej ubezpieczonej prawa do dalszej renty z tytułu niezdolności do pracy.

Dowód- okoliczności bezsporne.

Sąd Okręgowy postanowieniem z 6 sierpnia 2014 r. dopuścił dowód z opinii biegłych lekarzy sądowych: neurologa, kardiologa, psychiatry, psychologa oraz specjalisty medycyny pracy w celu zweryfikowania orzeczeń wydanych przez Lekarza Orzecznika ZUS oraz Komisję Lekarską ZUS.

Biegli lekarze sądowi w wydanej w dniu 8 kwietnia 2015 r. opinii sądowo-lekarskiej rozpoznali u ubezpieczonej zaburzenia lękowe z napadami lęku i dużą komponentą somatyczną, przemijającą niedostateczność krążenia mózgowego w 2010r. – aktualnie bez deficytu neurologicznego, zakażenie *Helicobacter pylori* – aktualnie bez istotnych zaburzeń w odżywianiu oraz przetrwały otwór owalny- stan po jego przezskórnym zamknięciu okluderem w październiku 2011r.

Biegli w opinii wskazali, że stan zdrowia badanej przez nich H. K. upośledza sprawność jej organizmu w stopniu powodującym nadal okresową częściową niezdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych przez nią kwalifikacji. W uzasadnieniu opinii biegli podali, że przyczyną upośledzenia sprawności organizmu jest stan układu psychicznego ubezpieczonej. Biegli wskazali, że z powodu zaburzeń lękowych z lękiem napadowym leczy się ona psychiatrycznie od 1 października 2012r. Okresowe myśli lękotwórcze utrudniają ubezpieczonej codzienne funkcjonowanie, wywołując objawy somatyczne. Ubezpieczona ma zaburzony sen, obniżone funkcje uwagi i pamięciowe, obniżony nastrój, zaburzone funkcje poznawcze. Zdaniem biegłych w przypadku ubezpieczonej przeciwwskazana jest praca wymagająca dyspozycyjności, systematycznej oceny, nabywania nowych umiejętności. Biegli stwierdzili również, że w stanie zdrowia ubezpieczonej nie nastąpiła poprawa.

Wobec powyższego biegli oświadczyli, że nie zgadzają się z orzeczeniem Komisji Lekarskiej ZUS, zaś podzielają orzeczenie Lekarza Orzecznika ZUS i w związku z tym w ich opinii badana jest nadal okresowo częściowo niezdolna do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji od dnia 1 czerwca 2014. do czerwca 2016r. Jednocześnie w ocenie

biegłych poczynione przez nich ustalenia oparte zostały na podstawie tych samych wyników badań i konsultacji, które posiadali lekarze ZUS.

Strony nie wniosły zastrzeżeń do opinii biegłych.

Dowód: opinia sądowo-lekarska wraz z wywiadem i badaniami przedmiotowymi k. 32-33v akt..

Sąd zważył, co następuje:

Przenosząc ustalony w sprawie stan faktyczny na grunt przepisów prawa stwierdzić należało, że odwołanie ubezpieczonej zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 57 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2015, r. poz. 748) renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) jest niezdolny do pracy,
- 2) ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy,
- 3) niezdolność do pracy powstała w okresach wskazanych w ustawie, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

Przepisu ust. 1 pkt 3 nie stosuje się do ubezpieczonego, który udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący, co najmniej 20 lat dla kobiety lub 25 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy. Przy czym w myśl art. 12 wspomnianej wyżej ustawy – niezdolną do pracy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Warunek posiadania wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego w myśl art. 58 ust. 1 pkt. 5 ustawy uważa się za spełniony, gdy ubezpieczony osiągnął okres składkowy i nieskładkowy wynoszący łącznie co najmniej 5 lat - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 30 lat.

Całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiejkolwiek pracy, a częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji (art. 12 ustawy rentowej). Oceniając stopień niezdolności do pracy należy, w myśl art. 13 ustawy, uwzględnić stopień naruszenia sprawności organizmu, możliwość przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia, możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej oraz celowość przekwalifikowania zawodowego biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne.

Sąd dokonując oceny stopnia niezdolności ubezpieczonej do pracy miał na względzie opinię biegłych lekarzy sądowych z dnia 16 stycznia 2015 r. Opinia biegłych sądowych, tak jak każdy inny dowód, podlega ocenie sądu orzekającego co do jej zupełności i zgodności z wymaganiami formalnymi, jak i co do jej mocy przekonywującej. Jeżeli jeden z tych punktów widzenia nie nasunie Sądowi zastrzeżeń, to opinia biegłych sądowych może stanowić uzasadnioną podstawę do dokonania ustaleń faktycznych i rozstrzygnięcia sprawy (patrz: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 maja 1974r. I CR 100/74). Sąd jest powołany do kontrolowania logicznego biegu przesłanek opinii i do sprawdzenia jej wyników w oparciu o materiał dowodowy sprawy. Skoro jednak biegły wydaje opinię o takich dziedzinach życia, które wymagają wiadomości szczególnych, Sąd nie może postąpić z opinią biegłego w ten sposób, aby zastąpić pewne wnioski z tej opinii swoimi ustaleniami, opartymi nie na konkretnych faktach, lecz na rozumowaniu, które w oderwaniu od wiadomości fachowych może z łatwością przekształcić się w dowolność. Dlatego też opinia biegłych może być analizowana i oceniana jedynie w zakresie jej fachowości, rzetelności i poprawności wnioskowania, a nie z pozycji wartościowania poglądów. Odmienne ustalenia mogą być w tej mierze dokonywane tylko na podstawie opinii innych biegłych, jeżeli ich opinia jest bardziej przekonywująca (patrz: wyrok Sądu Najwyższego z 13 października 1987r. II URN 228/87). Trzeba zaznaczyć, iż przyjęcie opinii biegłego może nastąpić tylko przy spełnieniu podstawowych

warunków, takich jak jasność, wewnętrzna niesprzeczność oraz naukowe i logiczne uzasadnienie, ścisły związek z realiami danej sprawy, a także nie naruszanie reguł proceduralnych przy jej uzyskiwaniu.

Przenosząc te rozważania na grunt niniejszej sprawy wskazać należy, że sporządzona w sprawie opinia sądowo-lekarska spełniała wszystkie powyższe kryteria i zasługiwała na przyjęcie jej za wiarygodny dowód właściwej kwalifikacji stanu zdrowia H. K. oraz oceny stopnia jego niezdolności do pracy. Opinia została sporządzona po przeprowadzeniu dokładnego wywiadu, zakres informacji podanych w opisie badań przedmiotowych przeprowadzonych przez poszczególnych biegłych świadczy o tym, że badania przeprowadzono rzetelnie. Opinia została wydana przez specjalistów z dziedzin medycyny adekwatnych do schorzeń ubezpieczonego. Biegli lekarze sądowi przekonywująco uzasadnili swoje stanowisko, a logiczne wnioski zawarte w opinii oparte były na starannej ocenie dokumentacji lekarskiej i wynikach badań przedmiotowych. Sąd nie znalazł podstaw do podważenia wniosków biegłych i dlatego przyjął ich opinię za podstawę rozstrzygnięcia. Przy wydawaniu przedmiotowej opinii biegli mieli na uwadze wszystkie niezbędne dane, których istnienie i ocena wynika z treści art. 13 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Analiza tych danych pozwoliła biegłym lekarzom sądowym na uznanie ubezpieczonej za osobę nadal okresowo częściowo niezdolną do pracy w rozumieniu art. 12 ust. 3 wskazanej ustawy.

W swojej opinii biegli sądowi wskazali, że obecny psychiczny stan zdrowia ubezpieczonej spowodowany przede wszystkim zaburzeniami lękowymi z napadami lęku i dużą komponentą somatyczną, powoduje konieczność uznania, że ubezpieczona jest nadal częściowo niezdolna do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji, a niezdolność ta jest okresowa od dnia 1 czerwca 2014. do czerwca 2016r. Biegli wskazali, że pomimo systematycznego leczenia psychiatrycznego, nie nastąpiła poprawa psychicznego stanu zdrowia ubezpieczonej.

Podkreślić należy również fakt, iż opinia biegłych lekarzy sądowych nie była kwestionowana przez organ rentowy, co więcej w wyniku przedstawionych w niej wniosków organ rentowy zmienił swoje stanowisko w przedmiocie prawa ubezpieczonej do renty i na rozprawie w dniu 1 września 2015r. wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji zgodnie z treścią orzeczenia lekarskiego zawartego w tej opinii.

W tej sytuacji Sąd, w oparciu o zgromadzony w sprawie materiał dowodowy uznał, że odwołanie ubezpieczonej zasługuje na uwzględnienie i zgodnie z treścią art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję przyznając H. K. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 1 czerwca 2014 r. do dnia 30 czerwca 2016r.

W punkcie 2. wyroku Sąd Okręgowy, zgodnie z przepisem art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z FUS, z urzędu orzekł w przedmiocie odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Zdaniem Sądu Okręgowego w okolicznościach przedmiotowej sprawy wystąpiły podstawy do stwierdzenia odpowiedzialności organu rentowego, gdyż dowody zaprezentowane w trakcie postępowania sądowego były tożsame z dowodami, którymi dysponował pozwany organ rentowy w trakcie prowadzonego postępowania orzeczniczego. Oznacza to, że przyczyną, dla której ubezpieczona uzyskała prawo do żadanego świadczenia dopiero w następstwie postępowania sądowego nie były dowody, do których organ rentowy nie mógłby się wcześniej ustosunkować a jedynie sama odmienna, niż przyjęli to biegli sądowi, ocena stanu zdrowia ubezpieczonej dokonana przez organ w trakcie postępowania orzeczniczego. Na marginesie Sąd Okręgowy zwraca uwagę, iż ocena organu rentowego, czy stan zdrowia ubezpieczonej kwalifikuje ją jako osobę częściowo niezdolną do pracy nie była w toku postępowania z wniosku ubezpieczonej o rentę przed organem rentowym jednolita. Pierwotne orzeczenie lekarza orzecznika ZUS uwzględniało bowiem wnioski ubezpieczonej, a dopiero Komisja Lekarska ZUS orzekła, że ubezpieczona jest zdolna do pracy. Mając na uwadze te rozbieżności orzecznicze jak również opinię lekarzy biegłych sądowych, Sąd Okręgowy orzekł, że wystąpiły podstawy do stwierdzenia odpowiedzialności pozwanego organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów zastępstwa procesowego zawarte w punkcie 3. wyroku, wydano kierując się zasadą odpowiedzialności za wynik procesu (art 98 k.p.c.) oraz w oparciu o § 11 pkt 2 w związku z § 2 ust 2. Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego

z urzędu (Dz.U. z 2002 r. Nr 163, poz. 1349 ze zm.) w brzmieniu obowiązującym przed 1 sierpnia 2015r. Sąd zasądził od organu rentowego na rzecz odwołującego tytułem zastępstwa procesowego trzykrotność stawki minimalnej wynikającej § 11 ust. 2 cytowanego rozporządzenia, uwzględniając nakład pracy pełnomocnika. Stawka minimalna wnosząca 60 zł byłaby rażąco niska w porównaniu do nakładu pracy pełnomocnika ubezpieczonego, zatem Sąd zasądził koszty zastępstwa procesowego w kwocie trzykrotnie wyższej niż stawka minimalna, kierując się regulacją zawartą w § 2 ust 2 powołanego wyżej Rozporządzenia.

SSO Ewa Milczarek